

2 0 1 3 - 1 4

PARTHENÓN-FRÍZ TEREM
KÖRÖSÉNYI TEREM
2013. október 8 – 2014. június 7.

A Magyar Képzőművészeti Egyetem Andrásy úti főépületében lévő Barcsay Terem és az Epreskertben található Parthenón-fríz Terem kiemelten fontos szerepet tölt be az egyetem művészetoktatási gyakorlatának és kultúraalakítói célkitűzéseinek reprezentációjában.

A Parthenón-fríz Terem 1889-ben épült. Kezdetben Stróbl Alajos fogadótermeként, majd hetven éven át tan-műteremként szolgált. A 2000-ben megindult felújítási munkálatoknak köszönhetően, 2001 óta a Szobrász Tanszék bemutatótermeként működik. A helyreállítás közvetlen célja az volt, hogy olyan kiállítási lehetőség jöjjön itt létre, elsősorban szobrászok számára, melynek keretében a jelenlegi és a végzett hallgatók, az intézményben tanuló külföldiek, a Szobrász Tanszéken tanító tanárok és más, az intézménytől függetlenül alkotó művészek, bemutathatják aktuális munkáikat. A kiállítótér létrehozásának távolabbi célja volt, hogy működésével hozzájáruljon úgy a művészgenerációk, mint az alkotók és a művészet iránt érdeklődő lakosság közti dialógus létrejöttéhez és elmélyítéséhez, elősegítve ezzel a vizuális kultúra értékrendjének megerősítését.

Körösényi Tamás szobrászművész, aki 2010-ben bekövetkezett haláláig a Szobrász Tanszék vezetője volt, jelentős mértékben hozzájárult a fent említett célok meghatározásához és azok eléréséhez. 2010-ben a kiállítótér megkapta a Körösényi Terem nevet. A kiállítások üzemeltetése közben sajnos mégis ritkán adódik alkalom megemlékezni Körösényi mester kiemelkedő művészi, tanári és közösségalakítói tevékenységéről. Kvalitásérzéke, alapos szakmai tudása és az általa működtetett kapcsolati háló, éveken át nagy mértékben hozzájárult a kiállítóhely sikeres működéséhez, egyre szélesebb körű ismertségéhez és elismertségéhez, magas szintű identitásképző, kultúraalakító és társadalomszervező szerepének létrejöttéhez.

A Szobrász Tanszék az elért eredmények megőrzését, újraértelmezését és továbbfejlesztését szem előtt tartva alakítja a Parthenón-fríz Teremben megrendezésre kerülő éves kiállítási program koncepcióját, és teszi lehetővé annak megvalósítását. A létrejövő kiállítások tükrözik a tanszéken folyó oktató, kutató és alkotómunka jellegét, annak a magyar és az európai kultúra hagyományaihoz való illeszkedését, valamint az aktuális hazai és nemzetközi művészeti tendenciák feltérképezésére és korunk művészi jelenségeinek értelmezésére irányuló törekvéseit.

A 2013/14-es tanév első kiállításán, Mátrai Eriknek, a Doktori Iskola végzős hallgatójának fény-istallációját láthattuk. A kiállítások sora a *Szobrászat épített térben 2013* című, Farkas Ádám mester által vezetett kurzuson készült hallgatói munkák hagyományos bemutatásával folytatódott. November első felében Lukács István, a Szobrász Tanszék művész-tanára, majd Bogdándy Szultán mutatta be egyéni kiállítását. Az első szemeszterből 2014 elejére átnyúlva tekinthettük meg Barát Fábián munkáinak bemutatóját. Az Előd Ágnes által oktatott, *Bevezetés a 3D animációba* című tantárgy hallgatóinak munkáiból készült prezentáció nyitotta meg a tavaszi szemeszter bemutatóinak sorát. Ezt Gaál Tamás, Baditz Gyula és Zsemlye Ildikó szobrászok egyéni kiállításai követték, majd három művész Lengyel Péter, Tompa János Csaba és Tóth Zsuzsa munkái egyidejűleg lakták be forma- és szinkontrasztjukkal a Parthenón-fríz Termet. Áprilisban Békési Ervin szobrait, majd Péli Barna figuráit, utána pedig Hajas Katinka munkáit láthattuk. A 2013/14-es tanév záróeseményeként Farkas Ádám szobrászművésznek, a Szobrász Tanszék osztályvezető mesterének munkáiból ismerhettünk meg egy válogatást.

Sass Valéria

• Porticus 2.0 fény, füst, helyspecifikus installáció 2013

A szobrásmesterség építészeti kapcsolódásai, kötődései négy év óta rendeződnek tantárggyá a Magyar Képzőművészeti Egyetemen.

A fenti névvel illetett, elméleti megalapozottságú gyakorlati ismeretek két irányba segítik tovább a hallgatóinkat.

Az egyik irány az építés-építészeti racionális, logikus, szigorúan megtervezett és a tervekhez ragaszkodó munkamódszere, ami a "köztéri" méretű szobrászat esetében is nélkülözhetetlen.

A másik a saját kifejezési eszközeit kereső szobrászpalánták belekényszerítése egy alkotási folyamatba, ahol az önálló tervüket kell beleálmodni és alkalmassá tenni egy konkrét térben való megjelenésre. Ez az alkalmassá tevés a tervezéstől a prezentáción, dokumentáción keresztül a kivitelezés részleteiig mindent kell tartalmazzon.

A hallgatók a tanulmányaik során itt találkoznak először tényleges és önálló szobrászfeladattal, valódi építészeti tervekkel és építésztervezőkkel.

A Szobrász Tanszék tanári kara a tárgy és a megmérettetés fontossága okán, minden évben kiállítási lehetőséget biztosít a vizsgát tett hallgatóknak a terveik bemutatására a Parthenón-fríz Teremben.

A Szobrászat épített térben tárgyat kidolgozó, bevezető és oktató tanárként köszönettel tartozom a BME Emeritus Professzorának, Kerényi Józsefnek az évtizedes közös kutatásért, együttműködésért.

Farkas Ádám

Kiállítók:

Bobály Dávid, Cséffai Györgyi, Kiss Rita, Mára Martin Gábor, Megyeri Barbara, Pelcz Benjámín, Tóth Balázs Máté

Bagdy Eszter, Szabó Tímea építészek

A gondolat, ha művészetnek képzelet magától irodalom lesz belőle. Életveszélyes tehát, ha a képzőművész tárgyasítja elgondolásait, mert elképzelhető, hogy az alkotás mindössze illusztrációja lesz valaminek, eszközévé válik a fejből fakadó manipulációnak, s nem lesz hordozója annak a titoknak, ami miatt az ember képtelen szabadulni a közlés olyan formáitól, ahol az anyag beszél helyette. Most ne menjünk bele abba, hogy anyag-e a betű, anyag-e a nyelv, mert bizonyos értelemben bizonyára az. Ahogyan a tehetség kétségtelenül hitelesíteni tud egy gesztust, egyetemessé tud emelni egy ötletet, egy életművön belül indokoltta tud tenni egy megfoghatatlan eszmét, vagy többszörösen áttételes üzenetet. Még csak nem is a határesetekre gondolok, hanem mindenekelőtt a hitelességre, amihez az ég egy adta világon nem kell más, csak amit a görögök úgy hívtak: katarzisz. Az a természetesség, amitől akár akaratunk ellenére is történik bennünk valami.

Lukács Istvánnak hatalmas szerencséje van, mert a válogatott művein dolgozik, esze ágában sincs a köztérért sorba állni, nem pályázik unos-untalan olyan szobrokra, ahol a történelem ázott csapdát, ahol a politikai hisztériák randalíroznak, ahol állítanak és bontanak. Még az is szerencse, hogy Lukács István úgy gondolta, hogy messzi északon kályhászként fog meggazdagodni, mert arra meg a józan finnek vigyáztak, hogy ez ne sikerüljön neki, a magyar úrgazdagoknak meg nincs ízlésük, tehát a nemzeti burzsoázia majd csak a Lukács Pisti unokái által épített kályhák mellett melegedhet. A formák, a technológia, a tudás, az égető kemence, a szerszámok készen vannak, már csak a gazdag embereknek hiányzik a megrendeléshez szükséges műveltsége. Majd az is az unokáknál, ha hazajönnek a Harvardról.

Lukács István addig elszöszmötöl itthon, mert - amit kevesen tudnak róla - ő egy nagy mester. Nem monumentalitásban gondolkodik, nem a társadalmi elismertség, a rang, a boldogulás izgatja, hanem a mesterség maga. Az anyag maximális, mi több bravúros ismerete, legyen szó kőről, bronzról, fáról; faragásról, öntésről, domborításról, vésésről, csiszolásról. Semmi nem hozza ki a tempójából, amelynek fő motívuma a kételkedés. Talán azért sikerülnek remekbe dolgai, mert önmagát győzi meg menet közben, hogy amiről úgy vélte nem fog sikerülni, mégiscsak beteljesedik. Vagy ki. A legjellemzőbb mondata: ezt most kiállítom, két éve nem nyúltam hozzá, de majd egyszer folytatom. Ahogy most kiteszi elének azt a párnát, amelyre fejünket hajthatnánk, már látjuk, hogy a gyűrődések finomságáig elvitte a dolgot, de a textúra még tartogat neki néhány hónapos, éves, évtizedes simogatni valót. Ráadásul Lukács Istvánnak az anyag diktál. Hányódnak a keze ügyében fadarabok, fémlemez, kövek és drótok. Igen hasznosak, mert a garázs ajtót ki lehet velük támasztani, a kerítést meg lehet kötni, a kutyát oldalba lehet vele dobni, ha nem bír magával. Aztán egyszer csak ezek a dolgok viselkedni kezdenek, és Lukács István keze alól már műalkotásként kerülnek elő. Ha már a gondolatosságot és a gesztust, a tárgyaságban rejlő műalkotást igyekeztünk körüljárni, úgyis, mint installációt, hát most körüljárhatjuk a fába vágott fejszét is. Már a léptékváltás figyelmeztet, hogy első pillantásra egy óriás járt közöttünk, a megmunkálás finomsága a már emlegetett magas fokú anyagismeretről beszél, a tuskó belülről való kikönynyítése, a fejsze fejének lemezből való megformálása pedig arról, hogy ez itt nem egy fejsze, ez itt nem egy tuskó, hanem egy gondolat, vagy még inkább egy műalkotás. Én legalábbis, meg vagyok nyerve az ügynek. Tehát megállapodhatunk, hogy ez itt nem egy párna, ez itt egy szobor. Az ott nem egy kapáló asszony, hanem egy remekmű, amelyet méretétől függetlenül tehetünk az Európai szobrászat legnagyobbjainak keze ügyébe. Merthogy kezük ügyei ott vannak a múzeumokban, ahol ennek a munkának is helye lesz egykor. És ezt a zárva termő szobrászatot nézve csak sajnálhatjuk, hogy Rogán Antal nem látta meg a ponyvával letakart Trabantban a történelmi csodát, a tárgyat, amelynek orrára mindenki rátelepedett volna, s amelynek ponyvája alatt ott lapulnak történelmünk kibeszéletlen frusztrációi.

Maradjunk annyiban, hogy Lukács István egy megátalkodott alak, többnyire csak akkor csinál szobrot, ha belső kényszere van rá, és már az, hogy évtizedek óta a magyar művészettörténet által figyelembe sem vett Gyulai művésztelepen dolgozik, jelzi azt, hogy Lukács Istvánra oda kell figyelni. Ha most nem lepett volna meg minket, akkor majd fog.

• Felhőjáró akril 24x12x24 cm 2013

Bogdándy Szultán hét alkotását, hat falra akasztható dobozművét és egy plasztikáját tekinthették meg az érdeklődők az elmúlt évben télelőn a Magyar Képzőművészeti Egyetem Parthenon-fríz Termében. Mielőtt azonban a munkákról részletesebben szólnék, röviden felidézném a művész pályájának néhány jellemző állomását.

Bogdándy grafikusként indult az 1980-as évek elején. Már korai szitanyomatai – így az 1982-ben készült *Sintér hagyatéka* – markánsan tükrözték kifejezőmódjának lényegét: szigorúan etikus voltát, a társadalmi hiányosságokra reflektálás készségét, az esztétikus megformálás tudatos mellőzését. Pár esztendő elteltével, 1985 körül műfajt váltott: különböző kacatokból, romlékony anyagokból (nyers hús, csontok, marha- vagy csirkebél), valamint fából, fémből, később elektronikus hulladékból kezdett el asszablázsokat, objektumokat készíteni. Ilyen nonkomform, sokszor provokatív alkotásokkal (*Kloroform*, *Massza*, *Rozsdás íny*) szerepelt volna 1988-ban az Ernst Múzeumban is. Azért kellett a feltételes módot használnom, mert a megnyitó előtt munkáit eltávolították a kiállítóteremből: abban az időben, a késő Kádár-korban még működött a cenzúra. Szerencsére az eset nem vetette vissza, sőt fokozta alkotókedvét, aminek ékes bizonyítéka volt az Erdős Renée Házban 2012 nyarán megrendezett retrospektív tárlata.

Bogdándy Szultán art brut alkotónak tekinti magát, és ennek hangsúlyozását olyan fontosnak érzi, hogy a minősítést még legújabb tárlatának meghívóján is feltünteti. Mivel ennyire ragaszkodik a megjelöléshez, célszerű megismerkednünk magával a brutális művészet fogalmával, amely irányzatot, alkotásmódot is jelöl. Alapjait Jean Dubuffet francia festő elmebetegek firka rajzaitól, a primitív népek expresszív alkotásaitól, illetve a gyerekrajzoktól ihletett informel, (formatagadó) stílusa teremtette meg. Bogdándy művészetével kapcsolatban az art bruton kívül a dadaizmus és az arte povera formaképzése is megemlíthető. Ha közelmúltunk hazai irányzatait nézzük, természetesen ezek között is számos hasonló típusú és szemléletű munkával találkozhatunk. Elég csak a Block csoport tagjainak, Bukta Imrének vagy Lois Viktornak talált tárgyakkal, eldobott, kiselejtezett alkatrészekből és más értéktelennek vélt hulladékból összeállított objektjeire, szobraira, installációira utalnom. De az említett generációs társak műveinek ismeretében is bátran állíthatom, hogy a legszuggesztívebb, a legmegdöbbentőbb magyar art brut plasztikákat mégiscsak Bogdándy Szulán készíti. Sokkoló művei akaratlanul is felidézik Charles Baudelaire *Egy dög* című verse sorainak hangulatát: „A mocskos has körül legyek dongtak, s belőle / folyadékként és vastagon / fekete légiók, pondrók jöttek, s nyüzsögve / másztak az élő rongyokon”.

A teremben nézelődőnek már az első pillanatban feltűnik, hogy a munkáknak nincsen se címük, se évszámuk. Az adatok nem hanyagságból hiányoznak, készítőjük tudatosan döntött az anonimitás mellett abból kiindulva, hogy a cím mindig átírja, megváltoztatja a mű elsődleges jelentését.

Sajnos nekem, az analógiákat kereső, időrendbe soroló, értékelő művészettörténésznek fel kell oldanom az időtlenséget és a névtelenséget. Már csak azért is, mert több plasztikának, melyeket máshol is láttam már, ismerem a címét, születésének dátumát. Az egyik legkorábbi horrorisztikus kompozíció, melynek dobozba szorított terében egy pult mögötti húskampókon fából faragott emberi végtagok is lógnak a szépen füstölt csülök mellett a *Látomás a hentesboltban* (2002) címet viseli. A hármasszoros dobozmű pedig, melynek két szélső fülkéjében egy-egy szobor magasodik, a *Tutajszüllyesztők* (2006). Az egyik szobor, a törött karú és lábú torzó a görögséget, a klasszikus kultúrát, a másikat, vasból hegesztett, terminátorra emlékeztető korunkat jelképezi. Igen találó – *Rettenetszülő* (2003) – az elnevezése a terem közepén elhelyezett múmia nőnek, melyre egy kutyaszörny vigyáz. A durva lécekből barkácsolt két csontfejtű, vaskarú figurát megörökítő, múlt évben készült síkplasztika a *Barátság* (2013). A *Rodeón* (2013) egy rádió dobozába csilléket bujtatott, s fölöttük egy szovjet porszívón gnóm repül. Ez a motívum nekem Bulgakov Mester és Margaritájának repülő boszorkányait juttatta az eszembe. A bemutató legfigyelemreméltóbb és talán leginkább társadalomkritikus darabján (*Solymászok*, 2013) a Ferenc Józsefet, az orosz katonát és napjaink emberét megtestesítő figurák egy megkötözött, honfoglalás kori veretről modellált sólymot tartanak fogságban.

Bogdándy nyers, szókimondó, sokszor brutális dobozplasztikáinak legfőbb értéke az, hogy nemcsak megdöbbentenek, de gondolkodásra is serkentenek.

• Rodeó vegyes technika 134x66x35 cm 2013

Nem tudom, mikor találkoztam vele először, s azt sem, hogy hol. Az első vele kapcsolatos emlékem az, hogy ül a Szolnoki Művésztelep kertjében és egy bográcsban halászlét főz. Csendesen, nyugodtan, komótosan. Talán bronzot öntöttek vagy kiállítást nyitottak, de még valószínűbb, hogy egyszerűen csak szép idő volt. Hosszan, órákon át főzött, közben hangfalakat cipelt ki műterméből és Vivaldit hallgatott. Nem hívott be a műtermébe, én sem kértem rá. Elég volt a napfény, a béke és a halászlé illata.

Így történhetett, hogy a múzeum udvarán úgy rendezte meg szolnoki bemutatkozó kiállítását, hogy nem láttam előtte a melóit, ahogy ő szokta nevezni a szobrait. Nagy, fekete vas idomok, letisztult geometrikus formák heverték az udvaron, amiket gyanakodva néztek a szolnoki hagyományokon, a realista művészetten nevelkedett kollégáim. A ki nem mondott kérdés nekem szólt: Mi ez itt? Mi itt a végeken egyszerűbb nyelven beszélünk. Én sem kezdtem minimál artról beszélni, új geometriáról, konstrukcióról, mert magam sem értem igazán ezt a szakmai zsargont, hanem a Tiszáról meséltem. Víz által kimosott kövekről, parton rekedt halászladikokról, megkövesedett tájakról.

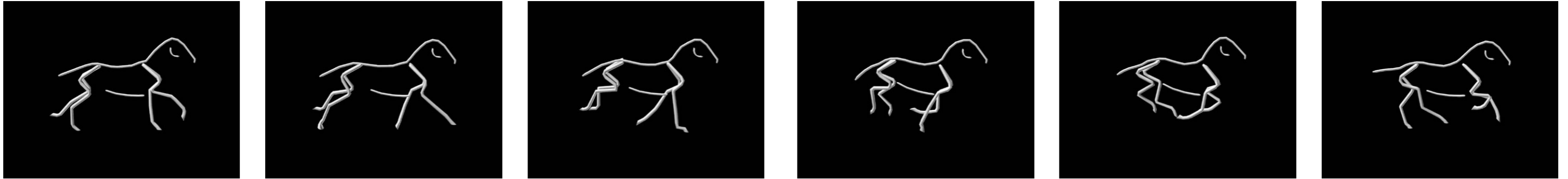
Aztán többször összefutottunk, hol munkaügyben, hol csak úgy, véletlenül. Talán már ősz volt, mert fatüzelésű kályhát épített, mikor először beszélgettünk a műtermében, a melók között. Bennem már volt pár pohár bor, jólesett a gipsz, a műteremben felhalmozott fa illata. Versekről beszélgettünk, különösen Kosztolányi Hajnali részegségéről. A bor tette-e, vagy Kosztolányi, vagy mindez együtt? A műterem homályos üvegfalán át látni véltem azt a bizonyos bált a csillagok között, s a sziporkázó ég alatt Fábián tájszobrai elevenedtek meg. Földabrosz darabok, kis plakettekből összerakva, hegyek, völgyek, vízmosások, mind ismerősek valahonnan, s mégis oly mások. Nem evilágiak, bár képzeletben mégis bebarangolhatók a felborzolt felületek, amik jól láthatóan, különösen érdeklik, mint olyan művészt, aki maga önti a bronzot, s a felületek játékában, összekuszálásában, cizellálásában ugyanolyan örömet lel, mint a formák megalkotásában.

Itt alkot nálunk, alakja feltűnik a szolnoki utcákon, lassan szolnokivá válik kevés szavával, csendes szobraival, amik mégis csodás meséket mondanak a mesékre vágyóknak.

Zsolnay László

• Fiktív térkép/kanyon bronz, vas 90x50x50 cm 2012

• **Bíbok Piroska: Ló tanulmány** (Muybridge fotósorozata alapján), állóképek az animációból 2013

A Bevezetés a 3D animációban című tantárgy hallgatóinak munkáiból rendezett bemutató hagyományosan az elmúlt két félév legjobb darabjait mutatja be, valamint betekintést enged a futó kutatási projektek legfrissebb eredményeibe.

Az idei válogatásba csak olyan hallgatói rendek kerültek be, amelyeken nem kellett semmit változtatni ahhoz, hogy bemutatható legyen. A válogatás másik szempontja az volt, hogy a kiállított anyag minél jobban tükrözze a tanév során létrejött animációk sokszínűségét.

Vágás és feliratok: Előd Ágnes

Előd Ágnes

Aki nyomon követte a Munkácsy díjas szobrász – pontosabban: a kortárs magyar szobrászok egyik legkarakteresebb és leghitelesebb alakjának az elmúlt huszonév alatt felépített munkásságát, az többek között a következő sorozatok, vagy önálló munkák címeivel találkozott: Imaginárius terek, Testek, Kapcsolatok, Folyamatos kapcsolat, Kettős tér, Történetek helyszínei, Test-Fény, Kerti anizs, Kádak... Mind magukban hordozzák a kapcsolatteremtést anyagok, különböző terek és formák között, emberi testekre és az épített környezetre egyaránt utalnak. Ezen túl, a címekkel jelzett munkák hol a részben rejtve maradó személyes történetre, hol a történet helyszínére utalnak, sajátos plasztikai eszközökkel megformálva: geometrikus, konstruktív szerkezetekbe sűrítve teret, időt - magányt, kapcsolatot.

Gaál Tamás kiállításán négy munkáját mutatta be, közülük három munka a Köz-test tematika része és a kiállítással egyetemben ezt a címet is viselik. Az epreskerti kiállítás címe nem is kínálhatott volna kifejezőbb fogalmi halmazt a szobrokról alkotott benyomások számára. A „köz-” szótagban a között és a közös fogalma együtt van jelen. A néző a saját személyes asszociációi és a szobrász által formázott gondolat között keresi a kapcsolatokat. Ugyanakkor a szobrok képesek archetipikus ideákat, közös univerzális értékeket is közölni: térről, anyagról, formáról. Eközben sugárzik az elemi, szellemi és fizikai erő a szobor-testekből. Valahol a tér öntörvényű darabolása és építése közben érzük tetten a szobrászt ebben a momentumban: az alkotói pálya folyamatának ezen a köztes kiállítási pontján.

Gaál Tamás munkái nem pusztán geometrikus absztrakt kompozíciók, amelyek bizonyos kategorizálás szerint a konstruktívizmus és a kubizmus hatását ötvözik, hanem a konstrukció és a tér szerves egységét jellemzik, ahol az oldottabb megformálás és a szobor elemeinek organikus összekapcsolása szintén érvényesül. A szerkezetiség, konstruktív törekvés a szobrokból van, de nem a szobor lényegi eleme, hanem egyfajta befoglaló eszköz, amihez egyéb tartalmakat lehet kapcsolni. Azon kívül - jobban mondva belül – sok minden történhet. A Köz-test V. az installációs jellegű szobrászat felé mutat, ahol a test és az azt körülvevő tér közötti összefüggéseket keressük. A nehézipari asszociációkat keltő mű hidegen tárgyilagos, kivitelezése tökéletesen perfekt. Nincs barkácsolás, nincs talált forma, csak a steril szerkezet. Részben éppen ez az absztraháltság adja szürrealitását. Egy robotsztus acéltest koporsót idéző zárt tömegét oldja a váz-szerkezetű nyitott egység (létra, híd, lépcső, út?). A felszínen könnyebb tárgyak, „lebegnek”: az önmagukba visszatérő, elliptikus acélpikkelyek nincsenek rögzítve, akár mozgásban is lehetnének, de súlyuknál fogva stabilak. Az egész kompozícióban a formák dinamikája mintha a mű belseje felé irányulna. A rések és a perforáció érzékeltetik a belső teret, a levegőt.

A Test, a humánura utaló figura – ha áttételesen és erősen absztrahálva is – jelen van Gaál Tamás számos munkájában. A perforált tömeg felszínére helyezett, félig emelkedő-süllyedő test itt köztes állapotban lebeg, valahol ébrenlét és álom között. Gyaníthatjuk, hogy ez az állapot - vagyis a munka egy újabb sorozat része lesz, a zárt belső és nyitott külső terek kapcsolatait kutatva. Nehéz meghúzni az álom és a valóság közötti határvonalat, amellyel minden művészeti ág előszeretettel foglalkozik. A Köz-test V-ben megfigyelhető e két létállapot egymásba csúszása. Köztes állapot ébrenlét és álom között: belesüppedés a tudattalanba.

Az itt megnyilvánuló oda-vissza mozgás, a feszes dinamika a másik két Köz-test-ben is megfigyelhető. Valamint az, hogy Gaál Tamást érdeklik a bizonyos elrejtettséget magukban hordozó kompozíciók. Ezek a szobrok formailag statikus és dinamikus elemek kontrasztjából építkeznek, amit vagy a felületek eltérő kezelése, vagy különböző anyagok használata (Köz-test III.), vagy a nyitott fémstruktúrák ritmusa (Köz-test III és Köz-test IV) felerősít. Miközben mindenütt jelentőséggel bír a belső tér, a pontos szerkezetiség, az építkezés és a szétbontathóság. Redőny és kert terek egymásba kapcsolásáról szól. Egy félgömb forma a befoglaló tér, amelynek jellegzetes zöldre patinázott alsó felülete finom utalás a kert-témára. Ebben a befoglaló formában jelenik meg - az egyes konkrét képzettársítást idéző tárgyak, plasztikai formák elhelyezése által - egy mikro-történet. A redőnyön keresztül nézve kapott kert-szeletet egy zöld növényről készült fotó fényomásával idézte a szobrász egy bronz lapocskán.

A most bemutatott kompozíciókban közös vonásként felfedezhető az elrejtettség, a szerkezetbe rejtett idea. Gaál Tamás egy korábbi interjúban úgy nyilatkozott, hogy felmerült benne az igény az érzékenyebb előadásmód alkalmazására és a szigorú, geometrikus-térbeli történetek és absztrakt rendszereken túl a személyesség megjelenítésére a szobraiban. De míg a szobrász története teljes egészében sosem rekonstruálható, a szobrot szemlélő befogadó kiegészítheti, helyettesítheti sajátjával. Erre tettem most kísérletet.

Mogán Orsolya

• Köz Test acél 37x250x79 cm 2013

Kiégett farönkök, a falakon letisztult reliefek a szürke sok árnyalatában, ipusztriális vas-szerkezetben áramló ezüstös folyadék. Ez talán ez első felületes benyomásunk, amikor belépünk a *Valamennyi valóság* kiállításra a Parthenón-fríz Terembe, majd közelebb merészkedünk a munkákhoz, és hagyjuk, hogy ők beszéljenek.

Megtörténik egy találkozás és az alkotások kinyitnak számunkra egy teret. Ezek a műtárgyak többek, mint tárgyak, személyiségük és összetett üzenetük van. Ez érthető is, hiszen a műalkotások nem reprezentatív természetűek, nem jelölők, hanem sokkal többek annál, - Alfred Gell szavaival élve - indexek. Hogy mi az index? A füst például a tűz indexe. Jelzi is a tüzet de maga a tűz is, ugyanakkor egy különálló, független entitás. Gell szerint ilyen a művészet. Jelölő, mely egy saját magán kívül álló jelenségre utal, de több ennél, hiszen mindeközben saját maga önálló lényként kel életre és vesz részt abban a kommunikációban, amit kultúrának hívunk. Nem kellene ide Gólemek és Galateák, a műalkotások így is a kultúra (és az életünk) aktív ágensei, melyek egy különleges, - Lacan-i terminológiával élve - Képzelt térbe hívnak.

Az érdekes a dologban az, hogy sok olyan Képzelt tér van, amihez majdnem mindenki tud viszonyulni. Ez persze felveti a Jung-i archetípusok és a kollektív tudattalan elméletét, rámutatva egy olyan civilizáció, és épített világ mögötti nyelvre, amely minden emberben egyaránt jelen van, és alap-formákban mutatkozik meg társadalomtól és kultúrától függetlenül. És valóban, talán kultúrától, tanultságtól és civilizációtól mentesen élnek bennünk olyan tartalmak, amelyek mindannyiunkat foglalkoztatnak, beszélnek hozzánk.

Hiszen miért van az, hogy mindannyiunknak jelentenek valamit a kiégett farönkök, amik pici zárványokként magukba rejtik a vizet, az élet lehetőségének pislákoló jeleit? Honnan fakad az a benyomás, hogy ezek a kicsi vizek már-már természetellenes, olaj-szerű folyadéknak is kinézhetnek, melyek az organikus, halott és szénné átalakuló fa anyagának geometrikus struktúráját mérgezik? Miért látunk sejteket, burjánzó életet az olvadó méhviaszban és miért asszociálhatunk egy univerzum keletkezésére a lehűtött formákban illetve a méhviaszról vett nyomatokban? Miért borzongunk bele, hogy életszerű sejtek keletkeznek az áramló olajban és mivel mindezt egy ipusztriális tálalásban látjuk, a mesterséges élet és az abban rejlő mefisztói lehetőségekre asszociálunk? Vagy miért érezzük magunkat olyan szépen melankolikusán magányosnak az elegánsan lehulló ezüstcseppeket nézve?

Ugyan nagyon különböző társításaink szülehetnek, egy dolog biztos, Baditz Gyula művészete létezésünk mélységeire és sokoldalúságára kérdez és mutat rá, rést teremtve olyan egzisztencialista kérdéseknek, amikre a hétköznapokban nem gondolnánk.

Ilyen és hasonló kérdésekre a művészet folyamatosan visszatér, mint például olyanokra, hogy vannak-e tökéletes rendszerek a világunk mögött? Vannak-e eredeti, ősi formák? A mesterséges világ mennyire természetes? Létezik-e egyáltalán ez a kettősség: természetes és mesterséges? Kinek a valóságát élem? Az én képzeletem valóság? Mit tesz a képzelet melyik valósággal?

Az hiszem, valami olyasmiről lehet szó, hogy a művészet valóban egy köztes világot teremt. A szimbólikus világunk szövete megreped, beáramlik a Valós és a képzelet erejével teremtődik egy harmadik világ, mely magában létezik, ugyanakkor a kettőt kapcsolja össze. Jacques Ranciere ezt így fogalmazta meg: „A fikció a munka, amely előidézi a *disszenzust*, amely megváltoztatja az érzéki megjelenítés módjait és kimondási formáit, megváltoztatva ... a méretarányokat vagy a ritmusokat, új viszonyokat létesítve látszat és valóság ... és annak jelentése között.”

Baditz Gyula munkái ebben a megrepedt, köztes létező/nem-létező, külső és belső világok megalkotására lehetővé teremtő térbe, ebbe a *Valamennyi valóságba* hívnak minket egy randevúra.

Vékony Délia

Koromsötét éjszaka van, közvilágítás nincs, semmit se látunk.
A városrész-tér képét még nem láthatjuk.
Csak sejtjük hogy ott van.
Nem vagyunk túlságosan magasan, nem repülőből szemlélődünk, nem is helikopterből,
(az túl zajos lenne, de nem csak korom sötét van, hanem néma csend is)
Inkább mikor egy ügyes, számítógéphez szokott 8 év körüli kisfiú használja a Google Earth-t,
és lakóhelyét keresi a földgolyón.

gyereksírás, csecsemőé
fémkeretes üvegajtó csapódása
furcsa gongütés
rohanás folyosón, majd lépcsón
madárfütty, aztán válasz, több madár
közben lassan világosodik
sorra világosodnak ki az ablakok is
ez egy lakótelep szerű városnegyed
(de lehet hogy csak egy nyolcad)
a legmagasabb ház 8 emeletes
megtelik a játszótér, gyerekzsivaj
buszok húznak el, erősödő autóforgalom
egy személyautó erőset fékez
zakatolás

Közben (talán a gong előtt, vagy után) valaki beszél
„A civilizáció nem *tanítás*, hanem *magatartás*, életrend...
A házzal együtt elkerülhetetlenül megjelenik a világnézet...”

Ez a világnézet itt nem a közkeletűen politikai, vagy vallási felfogás.
Hanem az a *magatartás*, amit Hamvas Béla egy másik írásában,
A modern szobrászat és a művészetelmélet (1936), ajánl nekünk.

Ha ehhez *tartjuk magunkat (magatartás)*, a szobrász munkája mégis *tanítás* lesz.

Jovánovics György

• Városcsopót bronz, homok, moha, föld, fém változó méret 2012-2014

• Saját földön fa 25x40x60 cm 2013

• Közös földön fa 25x40x60 cm 2013

Ha igaz az, hogy amit nem ismerünk, attól félünk, akkor az ad analogiam - valaminek a hasonlatosságára elv - egyszerre tűnik a megfelelő sárkányfűnek minden ilyen halálos érzelmre. A művészeti köznyelv szerint azért vonzóbb a figuráció, az alakoskodás, mert alacsonyabb belépési szinten is jól működik, viszont mit sem tudunk kezdeni az absztrakt vonalakkal és színekkel, amik magunkra hagynak minket, mert nincs történet, hagyják elfesleni a nagy epikát és benyomásainkat dolgoztatják, az utóképek előképeket és flashbackeket keresnek és így tovább. Mi mindig mindennek ellenére tudni szeretnénk, hogy mi történik? Pedig a nagy mesélés nincs benn a korszak időkapszulájában, amit eltemetünk a föld alá, hogy majd évekkel később visszanezzük levágott hajtincsünkkel együtt. A nagyregény helyett vivát a karcolatnak vagy a hiperlinknek, egyszer-volt-hol-nem-volt kitartó figyelemünk helyett egyik eseményről a másikra, egyik emberről a másikra szörföző élménytársadalmunk van, egyedül talán a narratív film marad meg rettenthetetlennek.

Igen igyekeztem, hogy rákanyarodjak a filmre, Péli tevékenysége - bár más műfaj - számomra mindennek előtt a kísérleti filmes gondolkodást és működést modellezi - ad analogiam veszem tehát elő a vágást és a történet szétzilálására tett kísérletet vagy ahogy Barna fogalmazta meg egyszer egy kiállítása címében, a "parttalan fríz". A történetmentes képkalkotás a század '20-as éveitől képzőművészek kezén ment át a filmiparba majd talált onnan vissza eredőjéhez, célja a mindenkor avangarde gyakorlat szerint a a narratíván edzett nézői szokások aláásása, arra épít, hogy a történetkezdemények csábító felvillantása után elvágja azokat a szálakat, amelyeket pillanatokra összekapcsolódnak vélnénk benne. Daniel C. Dennett Az idő és a megfigyelő című szövegében hasonlóan ír egy kísérleti gyártástechnológiáról, ami egyenesen Péli életműkatalógusában - fájdalom h még nincs ilyen - is lehetne fülszöveg: »Hollywoodban a rendezők, producerek és a sztárok ádáz harcot folytatnak azért, kié legyen a "final cut" (az utolsó vágás joga) - vagyis, hogy ki hagyja jóvá a film kanonikus változatát, amelyet végül bemutatnak a közönségnek. A Multiple Cuts Modelnek (többszörös vágás modellje) megfelelően senki sem rendelkezik az utolsó vágás jogával; a filmet legyártják, összevágják, megvágják, újra összerakják, újra megvágják, bemutatják, határozatlan időre félreteszik, széttroncsolják, összeragasztják, előre- és hátrafelé levetítik - és ezek a folyamatok egyetlen kivételezett részhalma sem minősül hivatalos privát bemutatónak, amelyhez képest bármely későbbi átdolgozás jogosulatlan módosításnak számítana. A stúdió folyosóin és vágószobáiban különböző időpontokban és helyeken különféle változatok léteznek és egyik sem minősül végleges műnek.«

Ha nincs sztori és egyenesvonalúság, ami Pélinél nagyon erőteljesen van, az a bestiális fiziognómia vagyis jellemábrázolás, amiről leolvasható a természeted az arcodról, a belső a külsődről, egyfajta kegyetlen eleve elrendeltetéssel. Zárójelben ez filmkorszakra lefordítva nem más mint az age of a silver screen, a stage vagy némafilmek világa. Ha Ulrich Beck szerint a világ elszürküléséhez a szavak bepenészedése vezetett, nézzük ezt a jelen kiállításon látható szoborakrobatikát saját cselekvéshorizontunk tükrében.

Ha a hasonlatossággal kezdtem, gonzó stílusban ezzel fejezem is be a beszédet: a gólem nekem Putyin vagy Goya kolosszusa, az akrobata nekem a Pussy Riot vagy Spongya bob miközben kikér egy lesbiburgert egy youtuber hackelt videóján, és ha egy kiállítás megnyitó nem csak egy alibi helyzet a társas összejövetelre, beszéljünk tovább ezekről a lehetséges változókról.

Német Szilvia

• Gentleman's Agreement vegyes technika változó méret 2014

Ha meglátok egy malomkövet, elsőként az őrlés jut az eszembe. A malomkő a gabona megőrlésének legősibb, legegyszerűbb eszköze. Nem változott az évezredek során. Számomra ez azt jelenti, hogy a dolgok lényegi vonása állandó, és ez elől, de inkább ez alól nem szabad kitérni. Az aranykor megszűnése során, az egyszerűségről való lemondás által, az istenit az emberi váltja fel; a kozmikus rend elhagyása révén fokozatosan eltávolodik az ember a primordiális eredettől, amely a valódi lét elvesztéséhez vezet.

Ha malomköveket körkörösén mozgatunk egymáson, a közé szórt szemek megőrlődnek. A folyamatos őrlés-őrlődés tulajdonképpen tömören leírja az ember fizikai és szellemi életét-létét, ahogyan a *Földkörök* című landart mű természet erőinek átengedett, döngölt földpogácsái is elmesélik az elmúlás és az örök körforgás történetét.

A kiállított munkáknál fontos aspektusként van jelen az idő, amely egyrészt ciklikussága révén fogva tart minket abban a rendben, amelyhez hozzárendelődik testi létünk, másrészt az azon túlmutatató szellemi megnyilvánulásunk, amely a transzcendencia felé törekszik, az időből való kilépés által az örökkévalóságba kísérli meg az átjutást. Ahhoz, hogy megnyíljon előttünk az örök, az állandó, vagy másképpen a most pillanatnyisága, rendkívüli erőfeszítéseket kell tenni. A nyugati misztikus és a keleti bölcs a kontempláció és a meditáció révén, a passzív és az aktív út nehezen megvalósítható célját éri el, a borotva élén, a szűk kapun át jut el az isteni egységbe.

Az Epres-kertben látható, és a teremben lévő dokumentáción bemutatott *Vályognyughó* című diplomamunka kicsinyített, hordozható pandantja az *Iránytű* című tárgy, amely használójának segít megtalálni az elmélyüléshez szükséges helyes irányt. Ne keressük a vízszintes kiterjedés mentén, kizárólag a fizikai síkon pásztázó fémtűt, az csak eltérítene a lényegtől. Ha fölé hajolunk tükörképünk fátylán keresztül önmagunkba befelé vezetve mutatja az *Én*, az *Önvaló*, az *Átmé* elérésének lehetőségét, amihez az ego teljes felszámolása szükséges. Ha hagyjuk, hogy a homorú felületű fémszem minden más környező zavaró látványt, elemet kizárva csak az eget tükrözze vissza, a felfelé mutató irány a másik szűk ösvény, amin elindulhatunk, hogy elérjünk az Égi Jeruzsálembe.

Ám a tükörkép csak torz mását adja vissza az égi szférának, hiszen az isteni kisugárzás a lét minden fokozatát megvilágítja, ám az univerzális szellem többé-kevésbé megtört formában tükröződik mindegyikben. Ahogy Titus Burckhardt fogalmazza meg a *Kristályparadicsom* című tanulmánykötetében a Nap által megvilágított porszemek parabolájára vonatkozóan: „a világ, az abszolútummal összehasonlítva, nélküli lényegét, nincs saját realitása, csupán tükröződése az egyetlen abszolútumnak.”

Eckhart mester pedig így ír a megismerésről: „A lélek önmagát szemléli az istenség tükrében. Maga Isten a tükör, ami felfed, amikor akar, és lefed, amikor akar... Benne rejlik az egység, a nem különböző, tiszta azonosság formájában.”¹

A *Malomkő* és az *Áldozókő* című szobrokon – az elsőn kört formázva, a másodikon irányítottan szétszórva – fontos elemként jelennek meg a gabonaszemek. Ugyanis a mag, mint a minden formát megelőző csírállapot, a létezés teljes lehetőségét magában rejt. A csíra, a mag a benne lévő információval hordozza a saját jövőjét, a rész ismét egészzé alakul át, amely a változás során kiteljesedik. A tudás még rejtett állapotban, számunkra kódolhatatlanul benne van a magban, mint potencialitás. Az a momentum, amikor is a magoknak a csírázás során meg kell halniuk ahhoz, hogy életet tudjanak teremteni, azaz valamilyen növényé váljanak, ebben az esetben kimarad, de átvitt értelemben mégis továbbadják az életet, hiszen a megőrlött magok lisztként az életet adó kenyér alapanyagául szolgálnak tovább.

A védikus irodalom *Hiranyagarbharól*, *Arany magról* beszél, amely magában rejt a mindenség összes megnyilvánulási lehetőségének csírát. Az *Arany Embrió* maga az egyetemes megnyilvánulás, *Brahmá*, aki mint a *Kozmikus Fény* primordiális magja ebbe a kozmikus tojásba burkolja be magát, amit az ősóceán mint a világ magját, a lét szubsztanciáját hordozza a hátán.

Egy másik fontos szimbólum megemlézése is ide kívánkozik: a hég és a mag. A muzulmán misztikusok, a szúfik megkülönböztetik a vallás külsejét és belsejét. A hég nemcsak a külsődlegessége a vallási rítusoknak, hanem az isteni igazság külső arculatait is képviseli. Ez elrejti és egyben felfedi a belső magot, az isteni valóság belső értelmét. A forma és tartalom között a szellemi út húzódik, azonban a megismeréshez elengedhetetlen az utat megjárt mester vezetése.

Képzeletben bátran tekerjük a malmot, hogy az őrlés közben felőröljük egónkat, ahogyan a magot feláldozzuk, énünket is áldozzuk fel, hogy törekvésünk elérje célját és megtaláljuk magunkban a Magot!

Menasági Péter

• *Földkörök* fotódokumentáció 2013
Áldozókő műkő 25x125x125 cm 2014

¹ Titus Burckhardt: *Kristályparadicsom* Budapest, 1994, Stella Maris, 166. és 194. oldalak

J. S. Bach: Partita BWV 1013 A megnyitón elhangzott Rozmán Lajos klarinétművész előadásában

• Alul és felül vörösmárvány 40x58x37 cm 2008

Életrajzok

• Baditz Gyula

1972 Budapest

Tanulmányok:
1994-2000 Magyar Képzőművészeti Egyetem, szobrász szak

Válogatott egyéni kiállítások:

2003 Dorottya Galéria, Budapest
2007 Műszaki Egyetem, Budapest
2009 Fényérzékeny terület, VILTIN Galéria, Budapest
2014 Valamennyi valóság, Parthenón-fríz Terem, Budapest
2014 VILTIN Galéria, Budapest

Válogatott csoportos kiállítások:

2002 Looking over the Border, Baden, Ausztria
2003 Plastica Dreams, Múcsarnok, Budapest
2008 Tetszőleges lényeg, Szombathelyi Képtár, Szombathely
2010 ArtDubai 2010, Dubai UAE
2013 Szemtől szemben, Francia Intézet, Budapest

• Barát Fábián

1984 Zombor

Tanulmányok:
2003-2010 Magyar Képzőművészeti Egyetem, szobrász szak

Válogatott egyéni kiállítások:

2008 Platán Galéria, Lengyel Intézet, Budapest
2009 Kert Galéria, Művésztelep, Szolnok
2011 Damjanich Múzeum, Szolnok
2012 Erlin Galéria, Budapest
2013 Nagykörú Galéria, Nagykörú

Válogatott csoportos kiállítások:

2005 IX. Országos Faszobrászati Kiállítás, Nagyatád
2006 A Kirsten Kjaers Múzeum nyári művésztelepét záró kiállítás, Frostrup, Dánia
2007 Ybl Palota, Budapest
2009 III. Particum Biennálé, Szabadtéri Szoborkiállítás, Szolnok
2011 IV. Particum Biennále Szabadtéri Szoborkiállítás, Szolnok

Díjak:

2008 Vadász Imre Építésziroda díja az MKE év végi kiállításán
2010 Hermann Lipót-díj

• Békési Ervin

1986 Nagyatád
www.ervinbekesi.blogspot.com

Tanulmányok:
2006-2011 PTE - Művészeti kar, szobrász szak, mestere: Rétfalvi Sándor

Egyéni kiállítások:

2014 Parthenón- fríz Terem, Budapest
2013 Udvaron, Várfok Galéria – Project Room, Budapest

Válogatott csoportos kiállítások:

2013 Kikelet 2. Az Amadeus alkotóház művészeinek kiállítása, Balassi Intézet, Budapest
2012 Let’s Freshen up your artistic wardrobe, Loffice Coworking, Bécs
2011 FIKA - Fiatal Kortárs Állásfoglalások II., Ex-Bóbita, Pécs
2011 Essl Art Award, Centrális Galéria, Budapest
2010 Szobrászat?! Nádor Galéria, Pécs

Díjak:

2011 Essl Art Award jelölés
2011 Országos Művészeti Diákköri Konferencia, Sopron, szobrászat – I. hely
2010 Erste Bank- Amadeus alkotói ösztöndíj. Szobrászat fődíj
2009 Országos Művészeti Diákköri Konferencia, Budapest, Szobrászat – különdíj

• Bogdándy Szultán

1953 Teleki

Tanulmányok:
art-brut művész

Válogatott egyéni kiállítások:

2004 MissionArt Galéria, Budapest
2005 Vajda Lajos Stúdió Pincegalériája, Szentendre
2008 Godot Galéria, Budapest
2009 Színhely Galéria, Budapest
2012 ErdősRenée Ház, Budapest

Válogatott csoportos kiállítások:

1988 Szaft, Ernst Múzeum, Budapest
1990 Vályú, Görög Templom Kiállítóterem, Vác
2009 Godot arca, Godot Galéria, Budapest
2013 Idő-függések. A MAMŰ 35 éves évfordulós kiállítása, Marosvásárhely-Sepsiszentgyörgy, Románia – Veszprém
2014 Igazmondók, Kepes Intézet, Eger

Díjak:

1987 Fiatal Képzőművészek Stúdiója Díj
2004 Székesfehérvári Képzőművészek Társasága Díj
2006 Munkácsy-díj
2012 Rákosmente Őszi Tárlaton a térben alkotó művészek kategóriájának díjazottja

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ádám

1944 Budapest

Tanulmányok:
1964-68 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Mikus Sándor 1968-69 Écoles Nationale Supérieur des Beaux-Arts, Párizs, szabad hallgató

• Farkas Ád

• **Lukács István** 1963 Budapest

Tanulmányok:
1984-89 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mestere: Kő Pál
Egyéni kiállítások:
2013 Parthenón-fríz Terem, Epreskert, Budapest
2014 Vigyázó Ferenc Művelődési Ház, Rákoskeresztúr
Válogatott csoportos kiállítások:
1989 Salgótarjáni Szabadtéri Szoborkiállítás
1999 XVII. Kerületi művészek kiállítása, Pataky István Művelődési Központ, Budapest
2009 A Gyulai Művésztelep 40 éves fennállására rendezett jubileumi kiállítás, Szolnok
2013 Gyulai Művésztelep kiállítása, Alföldi Képtár, Hódmezővásárhely
2014 Villa Negra Művésztelep, Zalaszentgrót
Díjak:
1989 Salgótarjáni Szabadtéri Szoborkiállítás Közönségdíj
2012 Nagymaros Pro Urbe-díj

• **Mátrai Erik** 1977 Miskolc www.erikmatrai.com

Tanulmányok:
1998-2004 Magyar Képzőművészeti Egyetem, festő szak
2004 Universtat Politecnica de Valencia, festészet és multimédia szak
2009-2012 Magyar Képzőművészeti Egyetem, Doktori Iskola

Válogatott egyéni kiállítások:
2011 Gömb 02, Rosz templom, Eger
2012 Porticus, Acb Galéria, Budapest
2013 Táj, Múcsarnok, M0, Budapest
2013 Gömb 02.1, Chiesa di San Lio, Velence
2013 Porticus 2.0, Parthenón-fríz Terem, Budapest

Válogatott csoportos kiállítások:
2011 Artists in residence, Atelierfrankfurt, Frankfurt
2011 Istenem, Modem, Debrecen
2012 Mi a magyar? Múcsarnok, Budapest
2014 Insanitus festival, Insanitus, Vilniusz
2014 Elemental, Odalys Galéria, Madrid

Díjak:
2006 Derkovits-ösztöndíj
2008 Márciusi Ifjak-díj
2009 Római Magyar Akadémia ösztöndíja
2011 Artists in Residence Program, Frankfurt
2013 VARP in New York
2013 Magyar Állami Eötvös ösztöndíj, New York

• **Péli Barna** 1972 Nagyvárad

Tanulmányok:
1994–2000 Magyar Képzőművészeti Egyetem, szobrász szak

Válogatott egyéni kiállítások:
2008 Az utolsó kínai, Galbovy Attilával, Tüzzraktér, Budapest
2009 Szárnyas polip, Dovin, Budapest
2011 Vastag tej, Dovin, Budapest
2013 Szocmózis, Dovin, Budapest
2014 Fraktális Tévedés, Higgs Mező, Budapest

Válogatott csoportos kiállítások:
2009 Pixelek, Ernst Múzeum, Budapest
2011 Tüneti jelenlét, Dovin, Budapest
2012 Art Cologne, Köln, Németország
2013 Középkezdés, Stúdió Galéria, Budapest
2013 Halálos természet, Modem, Debrecen

Díjak:
2000 Herman Lipót-díj
2003-2006 Derkovits-ösztöndíj
2004 Herczeg Klára-díj (junior díjazott Galbovy Attilával)

• **Tompa János Csaba** 1989 Dunaújváros

Tanulmányok:
2008- PTE Művészeti Kar

Válogatott csoportos kiállítások:
2010 PTE MK hallgatóinak kiállítása, Akademie der Bildenden Künste Karlsruhe
2011 Déli Híd Nemzetközi Művészeti Szimpozium kiállítása, Orfű
2013 Bármí Felé, Pécsi Galéria, Pécs
2013 Faszobrász kiállítás, PTE Botanikus kert, Pécs
2014 Para-frázis, ART&MED Kulturális Központ, Pécs

Díjak:
2013 Amadeus Kisalkotói Ösztöndíj
2013 PTE MK Intézményi Szakmai Tudományos Ösztöndíj
2014 PTE Tehetségköveti megbízás

• **Tóth Zsuzsa** 1975 Szentés

Tanulmányok:
1993-97 Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, Szeged, rajz-földrajz szak, mestere: Szathmáry Gyöngyi
1997-98 Janus Pannonius Tudományegyetem, Művészeti Kar, Pécs, Mesteriskola, mestere: Rétfalvi Sándor

1999-2004 Pécsi Tudományegyetem, Művészeti Kar, Pécs, szobrász szak, mesterei: Rétfalvi Sándor, Gaál Tamás

2010-13 Pécsi Tudományegyetem, Művészeti Kar, Doktori Iskola, Pécs, programvezető: Colin Foster

Egyéni kiállítások:
2004 Galerie du Tableau, Marseille, Franciaország
2005 Pécsi Kisgaléria, Pécs (Lengyel Péterrel)
2006 Városháza, Porec, Horvátország (Tolvaly Ernővel)

Válogatott csoportos kiállítások:
2004 gulaschsuppe.hu, Dachgalerie, München
2005 Kerámiabiennálé, Kapfenberg, Ausztria
2007 Outsidercenter. Fiatal pécsi szobrászok kiállítása, Collegium Hungaricum, Bécs, Ausztria
2007 sculpturEXPosition. Fiatal pécsi szobrászok kiállítása, Expo Center, Pécs
2013 Art Expo Friss, Malom Múzeum, Szentendre

Díjak:
1994 TDK II. díj, Szeged
2004 Nagy mű kis falunak, a Reneszánsz Rt. pályázata – I. díj
2007 Derkovits-ösztöndíj

• **Zsemlye Ildikó** 1969 Budapest

Tanulmányok:
1988-1995 Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak, mesterei: Somogyi József és Jovánovics György

Válogatott egyéni kiállítások:
2004 Városi Művészeti Múzeum – Városi Képtár, Győr
2006 Magyar Kulturális és Tudományos Központ, Galleria U, Helsinki
2006 Tallini Magyar Intézet, Tallin
2007 Szolnoki Művésztelep Kert Galéria, Szolnok
2010 TAT Galéria,Budapest

Válogatott csoportos kiállítások:
2009 Dedukció. I. Szobrász Biennálé, Művészetmalom, Szentendre
2011 A körtől a gömbig, Pataky Galéria, Budapest
2011 Új Művek. szobrász kiállítás, Csepel Galéria, Budapest
2012 Tér Pontok. II. Szobrász Biennále, Művészetmalom, Szentendre
2014 La Realtà delle Opere, Chiostro di Voltorre, Gavirate, Olaszország

Díjak:
1994–1997 Derkovits-ösztöndíj
2001 Smohay-díj, Székesfehérvár
2003 Munkácsy-díj
2003 HUNGART-ösztöndíj

Kiadta • Magyar Képzőművészeti Egyetem, 1063 Budapest, Andrásy út 69-71.

Borító és grafikai munkák • Nemes Péter

Fotók • Haid Attila, Horváth Gábor, Mátrai Erik, Szabó Ádám

Szerkesztő • Szabó Ádám

Készült 500 példányban

MKE, Parthenón-fríz Terem, Budapest, 2014

A kiadványt támogatta:

Nemzeti Kulturális Alap